

İSRÂİLOĞULLARI'NIN ÇEŞİTLİ YİYECEKLER İSTEMELERİ*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyenleri!

Kur'an-ı Kerim sohbetimize devam ediyoruz. Bakara Sûresi'nin 61. ayet-i kerimesi, uzun bir ayet. Bu ayet-i kerimeyi teberrüken okuyalım.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نَصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ

لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ

مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا

قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَىٰ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ

إِهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَّا سَأَلْتُمْ وَضُرِبَتْ

عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ

مِنَ اللَّهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ الْحَقِّ

ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ

(البقرة: ٦١)

(*Ve iz kultüm yâ mûsâ len nasbire alâ taàmin vâhidin fed'u lenâ rabbeke yuhric lenâ mimmâ tünbitü'l-ardu min baklihâ ve kıssâihâ ve fûmihâ ve adesihâ ve besalihâ, kâle e testebdilûne'llezî hüve ednâ bi'llezî hüve hayr, ihbitü mısran feinne leküm mâ seeltüm, ve duribet aleyhimü'z-zilletü ve'l-meskenetü ve bâû bi-gadabin mina'llâh, zâlike bi-ennehüm kânû yekfürûne bi-âyâti'llâhi ve yaktülûne'n-nebiyyîne bi-gayri'l-hak, zâlike bimâ asav ve kânû ya'tedûn.*) (Bakara, 2/61) *Sadaka'llâhu'l-azîm.*

Eğer fırsat olursa, bu ayet-i kerimeyi bitirdikten sonra, belki ondan sonraki ayet-i kerimeye geçebiliriz. Zaman dolarsa, onu bir dahaki haftaya inşaallah, Allah izin verirse, konu ediniz.

Rabbimiz Tebâreke ve Teâlâ Hazretleri, Bakara Sûre-i Şerifesi'nin bu okuduğum 61. ayet-i kerimesinde, yine yahudilere hitâben buyuruyor ki:

(*Ve iz kultüm*) “Hani demiştiniz ki: (*Yâ mûsâ len nasbire alâ taàmin vâhidin*) ‘Ey Mûsâ, biz tek bir yemeğe sabredemeyeceğiz.

(*Fed'u lenâ rabbeke*) Sen Rabbine dua et, (*yuhric lenâ mimmâ tünbitü'l-ardu*) yerin çıkardığı nebâtâtтан bizim için, (*min baklihâ*) sebzelerinden çıkartsın karşımıza topraktan... (*Ve kıssâihâ*) Acurlarından çıkartsın... (*Ve fûmihâ*) Sarımsağından çıkartsın... (*Ve adesihâ*) Mercimeğinden çıkartsın... (*Ve besalihâ*) Soğanından çıkartsın... Rabbine dua et, toprağın bitirdiği bitkiler içinden, bunları bize çıkartsın!' demiştiniz."

Onun üzerine Mûsâ AS onlara tevbih yoluyla, azarlamak ve yaptıkları isteklerin doğru olmadığını belirtmek üzere, (*Kâle e testebdilûne'llezî hüve ednâ bi'llezî hüve hayr*) "Siz daha hayırlı olanı vererek, bırakarak, onun yerine daha aşağı olanı değiştirmek mi istiyorsunuz?" dedi. Yâni, "Elinizdeki daha hayırlı iken, daha aşağı olanla mı değiştirilmesini talep ediyorsunuz?" dedi.

(*lhbitù mısran*) "Buradan bir şehre, bir beldeye gidin o zaman; (*feinne leküm mâ seeltüm*) orada sizin için istediğiniz, talep ettiğiniz şey mevcut olur. Orada sahip olabilirsiniz ona..." diye, onları tevbih yoluyla böyle dedi.

(*Ve duribetaleyhimü'z-zilletüve'l-meskenetü*) "Onların üzerine zillet ilzam edildi, yazıldı, gönderildi ve miskinlik gönderildi. (*Ve bâû bi-gadabin mina'llâh*) Ve Allah'tan bir gazaba mâruz oldular, Allah'ın gazabına uğradılar."

(*Zâlike bi-ennehüm*) “Bütün bu hallerin, kötü durumların Allah’tan kendilerine verilen cezalara uğramalarının sebebi, (*kânû yekfürûne bi-âyâti’llâh*) çünkü onlar Allah’ın ayetlerine kâfir oluyorlardı; (ve *yaktülûne’n-nebiyyîne bi-gayri’l-hak*) haksız yere peygamberleri öldürüyorlardı. (*Zâlike bimâ asav ve kânû ya’tedûn.*) İsyan etmiş oldukları için ve çizgiyi, haddi aşmış olduklarından dolayı idi.”

a. İsrâiloğulları’nın Anormal İstekleri

Daha önceki haftalarda konuştuğumuz, anlattığımız konularla, ayet-i kerimelerle ilgili bu ayet-i kerime... Biliyorsunuz, Allah-u Teâlâ Hazretleri nimetlerini hatırlatıyordu. “Hani hatırlayın şu olayları, şu olayları...” diye İsrâiloğulları’na kendi tarihlerinden, kendi sevdikleri mâzîlerinden, ecdatlarından, peygamberlerinden, o devirdeki olayları hatırlatıyordu:

“—Bak, bunları hatırlayın: Mü’min kavimler imanlarına uygun hareket edince ne nimetlere nâil oluyorlar, tarihinizden görün!.. Eğer imanlarının gereğini yapmazlarsa, ne felâketlere uğruyorlar, tarihinizdeki olayları göz önüne getirin, hatırlayın!” diye onlara mâzilerini; iyi bildikleri, kitaplarında yazılı olan, alimlerinin, hahamlarının kendilerine anlattıkları olaylardan ibretli olanlarını hatırlatıyordu. Burada da yine öyle bir hatırlatma var.

Biliyorsunuz, Allah-u Teâlâ Hazretleri onları Mısır'da Firavun'un zulmüne uğramaktan kurtardı. Kendi içlerinden bir peygamber çıkardı, Musâ AS onlara peygamber oldu. Onları Mısır'dan, Firavun'un zulmünden kurtardı. Bunlar o diyardan çıkıp kaçarken, arkalarından Firavun'un ordusu kovaladı. O esnada, bunlar denizin kenarına geldiler. Allah-u Teâlâ Hazretleri, "Asan ile denize vur!" deyince, on iki yol açıldı. Geniş, cadde-i kübrâ, bulvar gibi... Bunlar karşıya geçtiler, kurtuldular. Gözlerinin önünde, kendilerini kovalayan Firavun ve ordusu boğuldu.

Ondan sonra susuz, gıdasız, şehirsiz, gölgesiz bir çöle geçtiler. Ama orada da Cenâb-ı Hak lütfetti. Mûsâ AS'ın duası bereketiyle, Allah-u Teâlâ Hazretleri orada onları bulutlarla gölgelendirdi. Güneşin altında cayır cayır yakmadı. Kudret helvasıyla, bıldırcın eti yemelerini nasib etti. Geçen haftalar anlattığım gibi...

Su istediler. Cenâb-ı Hak, "Asânı taşa vur!" diye emretti Mûsâ AS'a. Mûsâ AS asâsıyla taşa vurunca, on iki tane pınar fışkırdı. Oradan su ihtiyaçlarını karşıladılar. Bunlar türlü türlü nimetler ve Allah'ın ayetleri bunlar... Bir taraftan, mukaddes kitapların cümlelerine ayet deniliyor; bir taraftan da, inansınlar diye insanlara gösterilen olağanüstü lütuflara ve mucizelere de ayet deniliyor.

Bütün bunları gördüler, gözlerinin önünde cereyan etti. Ama yine de içlerindeki kötü duygular bazı edepsizlikler ettiler.

Burada o anlatılıyor: “Hani ne demiştiniz?.. Yâni sizin ecdadınızdan, sizin mensub olduğunuz inançtan, Mûsâ AS’a bağlı insanlar arasından birileri ne demişti; hatırlayın tarihinizi!.. ‘Biz bir yemeğe sabredemeyiz, artık bıktık!’ demişlerdi.”

Bu bir yemek neydi?.. Biteviye, yeknesak, monoton, her gün, sabah akşam: Bıldırcın eti, kudret helvası... Bıldırcın eti, kudret helvası... Bıkmışlar. “Buna, aynı cins yemeğe artık sabrede- meyeceğiz. Rabbine dua et de, bize şu şu nimetleri yerden bitirtsin!” diyorlar. Yâni bir taraftan biliyorlar, dua edince Cenâb-ı Mevlâ’nın neler verdiğini görüyorlar. Bitirsin diye neler istediler?..

(*Mimmâ tünbitü’l-ardı*) “Yerin bitirdiği bitkilerden, mahsullerden neyi istediler: (*Min baklihâ*) Arzın yeşilliklerinden...” *Bakl*, yeşillik demek, sebze demek. Sebze de Farsça, yine yeşillik mânâsına. Her çeşit sebzeye bakl deniliyor. İstedikleri türleri sayıyorlar: (*Ve kıssâihâ*) “Yerin acurundan...” *Kıssâ*, bizim acur dediğimiz salatalık demek. Ama aynı aileden, belki ona benzer, belki bizim bildiğimizden biraz farklı, kabak gibi şeyler istediler.

(*Ve fûmihâ*) “Yerin *fûm*’undan...” Bazı rivayetlerde *fûm*’daki fe, peltek se ile değişebilen bir telaffuzdur.

O zaman *sûm* demek olur. O da sarımsak demektir. O zaman, “Yerin sarımsağından...” mânâsına.

Bazı alimler de demişler ki: “Benî Hâşim lügatında, Arabistan’ın bazı yerlerinde *fûm*, buğday mânâsına kullanılır. Ekmek yapılan buğday demektir.” “Yerin buğdayından...” demiş oluyorlar, ekmek istiyorlar demek ki.

(*Ve adesihâ*) “Yerin mercimeğinden...” *Ades*, mercimek demek. Büyütece *adese* diyorlar biliyorsunuz, yuvarlak, mercimek gibi olduğu için. (*Ve besalihâ*) “Yerin soğanından...” *Besal* da, soğan demek. “Toprağın bitirdiği bu sebzelerden, kabaktan, salatalığından, sarımsağından, mercimeğinden, soğanından Allah çıkartsın yerden... Rabbine dua et de, biz bunlardan yemek istiyoruz.” dediler.

Şimdi tabii, olağanüstü bir devre geçiriyorlar. Allah-u Teâlâ Hazretleri koruyor, yardımcı oluyor. Sabretmeleri lâzım! Mü’minin edeb sahibi olması lâzım, sabretmesi lâzım!.. Bunlar o kadar hayatlarının kurtulmasından, düşmanlarının gözlerinin önünde helâk olmasından sonra, edeblerini takınıp sabretmeleri gerekirken, bu sefer buna tahammül edemeyiz demeğe başladılar. Halbuki tahammül edemedikleri şey, insanın beslenmesi için yeterli, her türlü besleyici malzemeyi ihtiva eden bıldırcın eti... Gayet güzel, kıymetli... Öteki soğan sarımsak, onun yanında daha aşağı.

Tabii, onların böyle sabırsızlık göstermeleri dolayısıyla... Bir de söyleyiş tarzı ilginç: “Rabbimize dua et!” dememişler, (*Fed’u lenâ rabbeke*) “Bizim için sen Rabbine dua et!” demişler. Mûsâ AS’ın Rabbi de, onların Rabbi değil mi?.. “Rabbimize dua ediver, affetsin, bağışlasın...” tarzında söylemeyip de, öyle kendilerini geri çekip “Sen Rabbine dua et!” diye söz söylemeleri de, bir tatsız zihniyetin ifadesi oluyor.

b. Mûsâ AS’ın Onları Azarlaması

Bütün bu istedikleri şeyler, salatalık, kabak, soğan, sarımsak, sebzeler, mercimek vs. işte o eski hayatlarını, Mısır’daki yaşantılarını özlediklerini gösteriyor. O zaman orada vardı.

Oranın toprağı bu gibi şeyleri bitiriyordu. İyi ama, orada da hürriyet yoktu, zulüm vardı, ölüm vardı... Allah’ın kendilerini kurtardığına şükretmeleri gerekirken, sabırsızlık göstermeleri doğru bir hareket olmadığından, Mûsâ AS dedi ki:

(*E testebdilûne’llezî hüve ednâ bi’llezî hüve hayr*) “Hayırlı olanı terk ederek, daha aşağı olanla mı değiştirmesini istiyorsunuz Allah’tan?..”

Diyelim ki bu sefer bunları verse; soğan, sarımsak, sebze, kabak, salatalık... Türkçe’de de bir söz var, sevgili izleyiciler ve dinleyiciler, “Bu iş kabak tadı verdi.” derler. İnsanın sabrı olmayınca, sonra ondan da bıkar.

Aynı cins yemek dedikleri *men* ve *selvâ*, bıldırcın ve kudret helvası, iki çeşit. Onların da saydıkları dört çeşit... Ondan da bıkar insanoğlu, çeşit ister. Bir zaman gelir acı ister, acı biber arar. Bir zaman gelir tuzlu ister. Bir zaman gelir ekşi ister, limon ister, erik ister... İnsanoğlunun nefsinin arzularının, isteklerinin sonu yoktur.

Halbuki, onların hepsini istediği anda da bulmak kolay, dilerse Cenâb-ı Hak verir ama; herkesin her zaman, her istediği olmaz. Hattâ biz düşünelim ki, kendi çocuğumuzu bile terbiye ederken, her şeyi istediği zaman kaşlarımızı çatarız:

“—Bak, hem simit istiyorsun, hem şeker istiyorsun, hem helva istiyorsun; hem arkasından bütün satıcılar yanından geçerken, ne satıyorlarsa hepsini istiyorsun!.. Vitrinlerde gördüğün her oyuncak istiyorsun. Evde var, o oyuncaklarla oyna!.. Hepsini alamayız.” deriz

Yâni, aşırı istekler karşılanmaz. İnsanoğlunun nefesine hakim olması lâzım! Eğer nefsinin her arzu ettiğini verirse, şımarır nefis... O şımarıklığı da, onu kötü noktaya götürür. Onun için, İmam Gazâlî (Rh.A) diyor ki:

“—Çocuklarınızı terbiye ederken, zengin bile olsanız, arada çocuklara kuru ekmek verin! Yahut biraz aç bırakın da, o halleri de öğrensinler, yemeğin kıymetini bilsinler.” diyor.

Yorulan insan yatağın kıymetini bilir. Ama hep yatakta yatan insan da, “Belim ağrıdı, butlarım acıdı, sırtıma ağrı girdi. Kalksam, biraz gezsem.” der. Yorulan insan yatmak ister. Çok yatan da yatmaktan yorulur. Onun için, o kadar bâdireden geçtikten sonra: “Çok şükür yâ Rabbi, canımızı, hayatımızı kurtardın!” demeyip, böyle yeni istekler ileri sürüp, bir de artık sabredemeyeceklerini, tahammül edemeyeceklerini söylemeleri çok fena...

Halbuki din, özellikle iyi kulluk sabırla yürür. Dinin yarısı sabırdır. Büyük ölçüde sabır duygusu ile insanın dindarlığı devam eder, Allah’ın rızası öyle kazanılır. Yarısı da şükürdür. Bir de verilen nimetlerin kıymetini bilince Allah sever.

“—Yâ Rabbi, şu kardeşime vermediğin bunca nimeti bana vermişsin, ona da ver yâ Rabbi!.. Ama bana verdiklerine de çok şükürler olsun...” demek güzel.

Teşekkür edince, şükran duygusunu hatırlayınca, Rabbinin kendisine verdiği nimetleri bilince, Allah nimeti arttırır. Nimetin kadrini bilmeyen, küfrân-ı nimette bulunanın elinden de mevcut nimetini çeker alır. “Sen bunun kıymetini bilmedin, alayım da bir gör!” diye terbiye eder.

Onun için mü’minin ne yapması lâzım?.. Nimete şükretmesi lâzım! Allah’a şükran duygularıyla dolu olması lâzım! Başına da bir şeyler geldiği zaman, dar zamanda sabretmesi lâzım!.. Sabır da sevap, şükür de sevap... Sabırsızlık da fenâ, şükürsüzlük de fenâ...

Şimdi burada anlaşılıyor ki, (*Len nasbira*) “Sabretmeyeceğiz!” diyorlar, sabırsızlık gösteriyorlar, fenâ bir iş yapıyorlar. Ondan sonra da, Allah’ın verdiği nimete şükretmeyip, başka nimet istemek... Var ya işte, aç değilsin, açık değilsin. Bugün dünyada

20. Yüzyıl’da yaşadığımız halde nice aç millet var. Yağmur yağmıyor, susuz, kurak... Kuraklıktan bitkiler bitmiyor, hayvanlar ölüyor, çocuklar hasta oluyor... Yâni, hem verilen nimete şükretmek lâzım; hem de bir mahrumiyet olduğu zaman, olmayana sabretmek lâzım!.. Ondan dolayı Mûsâ AS onları azarladı.

Sonra, Cenâb-ı Hak aceleciliği sevmiyor. Acele şeytandandır. Sabredince seviyor. Sonra dua ettiğin zaman, Peygamber Efendimiz’in tavsiyesi, “Dua ettim, dua ettim de, hani Allah dualara icabet edermiş, bak benim istediğim olmadı.” deme! Sabret, kabulünün bir hikmetli zamanı vardır. Zamanı gelince, verecek Cenâb-ı Hak. Sen niye öyle hemen acele ediyorsun?..

Yine Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“—Rızkınızın helâlden gelmesine dikkat ediniz, helâlden rızık isteyiniz! Rızık gecikti diye düşünerek harama sapmayınız!”

Gecikti bak, gelmiyor, vermiyor filân diye insan çalma çırpma tarafına sapmamalı!..

Hâsılı sabretmeli... Evet, olabilir. Bazan insanın eline verilenle iktifâ etmesi gerekir.

O haller de geçer. Bir zaman gelir, öteki güzel hallere de erişir. Mısır'da iken belki bıldırcın etini hiç bulamıyorlardı. Mûsâ AS:

“—Böyle daha aşağı olan şeyleri mi istiyorsunuz? Elinizdeki güzel nimetleri onlarla mı değiştirmek istiyorsunuz?” diye onları azarladı ve dedi ki:

(*İhbitù mısran*) *Mısır* kelimesi Arapça'da özel isim de olur, cins isim de olur. Özel isim olduğu zaman gayr-i münsarif olur, sonuna elif almaz, tenvin almaz. O zaman şu bizim (*Egypt*) dediğimiz, Akdeniz'in güneyinde, ortasında Nil'in aktığı, doğusunda Kızıldeniz'in yer aldığı ülke demek.

أَدْخُلُوا مِصْرَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ

(يوسف: ٩٩)

(*Üdhulû mısra inşâ'llàhu âminîn*) [Güven içinde, Allah'ın iradesiyle Mısır'a girin, yerleşin!] (Yusuf, 12/99) diye, Yusuf AS'ın babasına ve kardeşlerine söylediği cümlede bu mânâsıyla geçiyor.

Eğer cins isim ise, o zaman herhangi bir şehir, herhangi bir belde demek olabilir. Bunun çoğulu *emsâr* gelir, beldeler demektir. (*İhbitù mısran*) “Bir kasabaya, bir beldeye gidin! (*Feinne leküm mâ seeltüm*) Orada istediğinizin hepsi var. O zaman, istediğiniz şeylerin hepsi sizin olur.” mânâsına. Bu, “Herhangi bir beldeye gidin!” demek olabilir. Halbuki o zaman beldeler düşmanların elindeydi.

“Zaten oralarda idiniz. Düşmanlardan kaçıp da gelmediniz mi bu çöle?” demek olabilir.

Bir de *mısr* kelimesi böyle tenvinli olmasına rağmen, alimler arasında (*Egypt*) mânâsına, o ma'ruf belde, yâni Mısır mânâsına gelir diyenler de var. O zaman da, “Haydi bakalım, mâdem bu kadar şeyleri istiyorsanız, o işkence çektiğiniz, ölümü tattığınız Mısır’a geri dönün!” mânâsına gelebilir. Her ikisinde de bir azarlama var. Sabırsızlıklarından dolayı hoşnut olmamış Mûsâ AS.

c. Allah’ın Gazabına Uğramaları

(*Ve duribet aleyhimü’z-zilletü ve’l-meskenetü*) “Ondan sonra, bu tavırlarından dolayı, zillet ve meskenet onların üzerine yapıştirıldı, konuldu, vuruldu.” deniliyor. Yâni, zillet ve meskenet damgası onların üstüne basıldı, hakarete mâruz duruma düştüler. Başka milletlerin idaresi altında, onlara cizye, ağır vergiler verme durumuna düştüler. Fakr u zarurete düştüler. Çünkü nimetin kadri bilinmeyince, elden alınıyor. İlâhî kaide böyle... Kadri bilinmeyen nimet alınır.

(*Ve bâû bi-gadabin mina’llâh*) *Bâe*, *bi* harf-i ceriyle, bir şeye dönüp varmak mânâsına geliyor. “Allah’tan bir gazaba avdet ettiler. Yâni, iyi halden bu hale mâruz kaldılar. Allah’ın gazabına muhatap hale geldiler, müstahak oldular.” Şevketleri, devletleri gitti, toplumları perişan oldu.

Ondan sonra, hani Fâtiha Sûresi'nde (*mağdûbi aleyhim*) derken, yahudilerden bahsediliyor diyordu Peygamber Efendimiz. İşte aynı kelime geçmiş oluyor. Edepsizliklerinden, sabırsızlıklarından dolayı, Allah'ın kendilerine gazab ettiği insanlar haline geldiler.

Bu nedendi?.. (*Zâlike bi-ennehüm kânû yekfürûne bi-âyâti'llâh*) “Çünkü onlar Allah'ın bu kadar, açık seçik ayetlerine rağmen imana, insafa gelmiyorlar, bu ayetleri görmüyorlar, bu ayetlere karşı kâfir oluyorlardı.” Kâfirlik ediyorlardı yine. Yâni, şöyle bir teslim olup, iyi bir mü'minlik göstermiyorlardı.

“Allah'ın gerek kevnî ayet denilen böyle mucizeleri, olağanüstü iltifatlar, ikramlar, olaylarla insaflarını takınmaları gerektiğinden; ya da Tevrat'ta, Mûsâ AS'a indirilen ayetlerde onların ibret alacakları nice nice hükümler var, onları yapmadıklarından gazaba uğradılar.” diye, Cenâb-ı Hak onların gazaba niçin uğradıklarını izah ediyor.

Bu bir ibrettir. Allah'ın ayetlerine inanmayanlar, Allah'ın gazabına her zaman her yerde uğrar, her millette uğrar. O halde Allah'ın ayetlerini ibret gözüyle incelemek, ibret almak, ona göre hareketini Cenâb-ı Hakk'ın razı olacağı şekle döndürmek lâzım!..

d. Peygamberleri Öldürmeleri

Daha başka şeyler de yapmışlar, o devrin böyle ayetleri anlamaz, insafa gelmez insanları: (*Ve yaktülûne'n-nebiyyîne bi-gayri'l-hak*) “Haksız yere peygamberleri öldürüyorlardı.”

Niye bu hal başlarına geldi, niye gazab-ı ilâhîye uğradılar, niye zillete ve meskenete düçar oldular?.. Çünkü, peygamberleri haksız yere öldürüyorlardı. Öldürdükleri peygamberlerden bazılarının isimlerini bileceksiniz: Meselâ, Zekeriyâ AS'ı öldürmüşler. Yahyâ AS'ı öldürmüşler, şehid etmişler. Şa'yâ isimli peygamberi öldürmüşler.

Bir yerde okudum bu dersi hazırlarken, hangi kitaptaysa, “Şuayb AS'ı da öldürdüler.” diyor ki, herhalde bu Şa'yâ'yı Şuayb sanmalarından olsa gerek. Yanlış tercümeden ve yanlış görmekten kaynaklanmış olabilir. Şuayb AS, Mûsâ AS'ın Kenan iline gittiği zaman koyunlarını, sürüyü sulayıp, kızlarından biriyle evlendiği bir peygamber. O değil...

Allah'ın herhangi bir kulunu, (*bi-gayri'l-hak*) hak etmemişken öldürmek büyük günah... Nasıl hak eder?.. Başkasını öldürür; o zaman sen onu niye öldürdün diye cezalandırılır. Haksız yere birisini öldürmek zâten fenâ iken, bir de peygamber öldürmek... Allah'ın en mübarek kulunu, hem de hakkı söyleyen, insanları hakîkata çağıran peygamberi öldürmek çok büyük bir vahşet!.. Çok büyük bir sapıklık, çok büyük bir suç!.. Günahın en büyükleri...

Öldürmüşler, tarihlerinde var. Bu peygamberlerin hayatları okunursa, nasıl haksızlıkla bu işleri yaptıkları görülür. Onları şehid etmiş olduklarından bu cezaya uğruyorlar.

(*Zâlike bimâ asav ve kânû ya'tedûn.*)
“Çünkü bunlar isyan ediyorlardı ve haddi tecavüz ediyorlardı, sınırı aşıyorlardı. Yâni, yapılmaması gereken işi yapıyorlardı, taşkınlık gösteriyorlardı. Çizgiden öteye geçiyorlardı. Böylece onların cezası olarak, Allah'ın gazabına uğradılar.

Cenâb-ı Hak kimseye zulmetmiyor, fakat insanlar çok zulmediyorlar. İnsanların zulmü çok fazla... Şöyle bir insaf ile tarih incelenirse, günümüz incelenirse, dinler tarihi, peygamberler tarihi incelenirse, bu insanların çok acaib mahlûklar olduğu görülüyor. Çok zâlim oldukları görülüyor. Çok gaddar, hunhar oldukları görülüyor. Allah zâlimlerin şerrinden korusun cümlemizi... Zalimlere fırsat vermesin...

Eskilerden de insanlar ibret alsınlar. Bir daha Allah'ın gazabına uğramamak, zillete, meskenete yine düşer olmamak için, eski milletlerin başına gelenlerden şimdikiler ibret alsınlar da, bu yanlışlıkları yapmasınlar.

Tabii, biz bunları söylüyoruz. Zaten iyi olan insanlar dinliyor. Asıl dinlemesi gereken zalimler dinlemiyor. Böyle konular oldu mu kapatıyorlar, dinlemiyorlar. Dinlemeyince de aynı hatalar tekrar ediliyor.

Hani rahmetli Mehmet Akif Ersoy¹, bir manzumesinde diyor ki:

Geçmişten adam hisse almırmış... Ne masal şey; [Beş bin senelik kıssa yarım hisse mi verdi?]

“Geçmişten hisse almak masal, hikâye; olmaz böyle şey!” İkinci mısrayı hatırlayamadım. 3. ve 4. mısralar:

Tarihi tekerrür diye tarif ediyorlar,

Hiç ibret alınsaydı, tekerrür mü ederdî?..

“‘Tarih tekerrürden ibarettir.’ diyorlar. Niye tekerrür etmiş?..

İbret alınsaydı, tekerrür etmeyecekti.”

İşte milletlerin yükselmesi neden oluyor?.. Duraklaması neden oluyor?.. Çökmesi neden oluyor?.. Ahlâk gidince, aşk, şevk, edeb, ahlâk gidince, çöküyor. Aşk, şevk olduğu zaman, birlik beraberlik olduğu zaman, başarı oluyor. İşte bundan ibret almak lâzım!

Hele bizim 20. Yüzyıl’da çok ibret almamız lâzım!.. Ülkemizin haline bakın, başka ülkelerin haline bakın! Başka ülkelerin başarılarına bakın! O ülkelerdeki düzene bakın, insan haklarına bakın, anlayışa bakın!.. Sonra çevrenizdeki başka Ortadoğu ülkelerine bakın!.. Çeşit çeşit milletler, hiç birlik yok ortada... Hatalar devam edip duruyor. İyiler örnek alınmıyor. İyilere bakarak ötekilerin de kendilerini düzeltmesi gerekirken, maalesef böyle şeyler yapılmıyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri iyilere kuvvet versin...
Kötüleri de şöyle kenara çeksin... İyilerin sözü
hakim olsun...

Hazret-i Ömer RA, bir münasebetle söylemiş:

إِلَى اللَّهِ أَشْكُوا ضَعْفَ الْأَمِينِ وَخِيَانَةَ الْقَوِيُّ

(*Ila'llâhi eşkû da'fe'l-emîni ve hıyânete'l-kavî*) “Güvenilir iyi insanın, emniyetli insanın zayıf olmasından ve kuvvetli insanın da hâinlik etmesinden Allah’a sığınırım!” Allah korusun, böyle bir durumu yapmasın diyor. Yâni kavî hain olursa, çok fenâ... Güvenilir insan da zayıf olursa, o da bir felâket...

¹ Mehmet Âkif Ersoy (1873-1936): 20 Aralık 1873'te İstanbul'da doğdu. Türkiye Cumhuriyeti'nin millî marşı olan İstiklâl Marşı'nın yazarıdır. *Çanakkale Destanı, Bülbül, Safahat* en önemli eserlerindedir. II. Meşrutiyet döneminden itibaren Sırat-ı Müstakim (daha sonraki adıyla *Sebil'ür-Reşad*) dergisinin başyazarlığını yapmıştır. Kurtuluş Savaşı sırasında Burdur milletvekili olarak 1. TBMM'de yer almıştır.

Abbâs Halîm Paşanın dâveti üzerine 1923'te Mısır'a gitti. 1923'te Mısır'a gitti. Mısır yıllarında Kuran çevirisinin yanı sıra Türkçe dersleri vermekle meşgul oldu. Son yıllarında siroza yakalandı. 17 Haziran 1936'da tedavi için İstanbul'a döndü. 27 Aralık 1936 tarihinde İstanbul'da hayatını kaybetti. Kabri Edirnekapı Şehitliği'ndedir.

Mehmed Âkif yaşadığı devri bütün genişlik ve derinliği ile şiirlerinde yansıtmaya çalışmıştır. Şiirlerinde bâzan düşünce, bâzan duygu ön plandadır. Aruzu en güzel şekilde kullanan şâirlerdendir. Şiirlerinde bir taraftan hürriyet, doğruluk, samimiyet, vatanseverlik, adâlet, istiklâl gibi ahlâkî kıymetleri telkin ederken, diğer taraftan cemiyetlerin çökme sebebi olan riyakârlık, münâfıklık, korkaklık, dalkavukluk, tembellik, zulüm gibi fenalıklara şiddetle hücûm eder.

Allah iyilere kuvvet versin... Kötüleri de dizginlesin, frenlesin... Islah etsin... Tarihten ibret alınsın, çevreden örnek alınsın. 20. Yüzyıl'da insanlar insanlıklarını bilsinler, insanca yaşasınlar, dünyayı birbirlerine cehennem etmesinler...

Şu Balkanlar'da bakın, aziz izleyiciler ve dinleyiciler:

“—Huzur içinde yaşarken, aynı şehirde bir arada yaşarken, komşularımız bize saldırdı.” diyorlar Bosna'daki kardeşlerimiz.

Kosova'da da öyle, başka yerlerde de öyle... Ondan sonra da Allah saldıranların başlarına başka felâketler veriyor. Ama ibret almazlar. Onların gözleri kör, kalbleri mühürlenmiş olduğu için, bunlardan ibret almıyorlar. Kim bilir ne biçim yorumlarla yorumluyorlar.

(*Kânû yaktülûne'n-nebiyyîne bi-gayri'l-hak*)
Buradaki *nebî* kelimesini hatırlatalım: *Nebe'*, haber demek. Amme Sûresi'nin bir adı da *Nebe' Sûresi'*dir.

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ عَنِ النَّبِئِ الْعَظِيمِ

(النَّبَأُ: ١-٢)

(*Amme yetesâelûn. Ani'n-nebei'l-azîm.*)
[Birbirlerine neyi soruyorlar? Büyük haberi mi?]
(*Nebe'*, 78/1-2) derken, *nebe'* kelimesi orada geçtiği için, *Nebe' Sûresi* ismi verilmiştir.

Nebî, nebe' kökünden faîl vezninde mübalağa sîgasıdır. Haber getiren veya çok haber getiren mânâsına gelir. Tabii tam doğru telaffuzu *nebî'* diye hemzeli olacaktı. Fakat hemze ye harfine dönüyor, *nebiyyün* diye ye şeddeleniyor. Kur'an-ı Kerim kıraatleri içinde *nebîün* diye de kıraat var.

Nebî, haber getiren demek. Farsça'sı da *peygamber* demek. *Peygam*, haber demek; *ber* de *bürden* masdarından gelme bir kök. *Peygamber*, *nebî* kelimesinin Farsça'sı oluyor, haber getiren demek. Türkçe'de *yalavaç* diyorlar.

Çünkü, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin emirlerini, haberlerini insanlara duyuruyor bu mübarek kullar, sâlih kullar. Allah'ın seçtiği vazifeli kullar. Bu peygamberlik kesbî değil, çalışmakla, diploma almakla elde edilecek bir şey değil. Cenâb-ı Hak peygamberlerini seçmiş, Peygamberlerinin içinden de, en seçkini Peygamber Efendimiz'i seçmiş. *Muhtar* sıfatı var, *Mustafâ*, *Müctebâ* sıfatları var. Bunlar seçme mânâsını gösteriyor.

Bu seçkin kullar, Allah'ın emirlerini meleklerden alabilip, Allah'ın vahyi ile, bildirmesiyle öğrenip, vazifeli olup insanlara anlatıyorlar. Türkçe'de güzel bir söz vardır, Türk örfünde, töresinde, mertliğinde:

“—Elçiye zevâl yok!” derler.

Yâni, elçi haberi getiriyor karşı taraftan. Onun için, elçiye bir şey yapılmaz. Elçi gönderilen taraf alçaksa, uluslararası terbiyeden mahrumsa, o zaman elçiyi öldürürler. Halbuki elçinin bir sorumluluğu yok.

Peygamber SAS Efendimiz İslâm'a davet etmek için Sâsânî imparatoruna, ashabdan bir zatı vazifeli gönderdi. Orayı biliyor, o dilden anlıyor diye... Onları İslâm'a davet etti, Kur'an'a davet etti. Aya, güneşe, aydınlığa, karanlığa, *Yezdan'a*, *Ehrimen'e* tapmamaları; iyilik tanrısı, kötülük tanrısı, aydınlık tanrısı, zulmet tanrısı gibi safsatalara, düalizme, seneviyyeye sapmamalarını ikaz için...

Peygamber Efendimiz'in mektubunu parça parça yırttı alçak, ve elçisini öldürdü. Peygamber SAS Efendimiz bunu Medine-i Münevvere'den, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin bildirmesiyle, nübüvvet nûru ile, peygamberâne görüşle gördü. Dedi ki:

“—Elçimizi öldürdü hain... Benim mektubumu parçaladı. Mektubumu parça parça ettiği gibi, Allah da onun ülkesini parça parça parçalasın; saltanatını, devletini mahvetsin!.. Elçimi öldürdüğü gibi, Allah da onu kahretsin!..” dedi.

Suçun cezası suça uygundur. Öyle ceza verilmesini talep edince, Cenâb-ı Hak yakın zamanda oğlu tarafından öldürttü. Peygamber Efendimiz'in elçisini öldüren kişinin hayatı sona erdi. Memleketi de İslâm orduları tarafından fethedilip, devleti parça parça parçalandı, saltanatı kalmadı.

Peygamberlere saygı göstermesi lâzım insanların... Doğru sözü söyleyene de saygı göstermek lâzım; küçük de olsa, büyük de olsa, rütbeli de olsa, rütbesiz de olsa...

Nebî kelimesinin çoğulu *enbiyâ* da gelir, peygamberler demek; *nebiyyîn* de gelir. Peygamber Efendimiz'in sıfatlarından birisi Kur'an-ı Kerim'de tescil edilmiş sıfatıdır ki, *Hâtemü'n-Nebiyyîn*'dir Peygamber Efendimiz. Yâni, peygamberlerin sonuncusudur. Kur'an-ı Kerim'le sabit.

Burada mugalata edip, safsata ileri sürmeğe lüzum yok: Peygamberlerin sonuncusudur da rasûllerin sonuncusu değil midir?.. Rasûllerin de sonuncusudur, *Hâtemü'r-Rusûl*'dür aynı zamanda Peygamber Efendimiz. Kendisi çok açık seçik bir şekilde:²

لَا نَبِيَّ بَعْدِي

(خ.م. عن أبي هريرة)

(*Lâ nebiyye ba'dî*) “Benden sonra bir peygamber gelmeyecektir. Artık kıyamete kadar benim şeriatım hâkim olacaktır.” diye buyurmuştur.

Onun için, sonra peygamberlik dâvâsıyla ortaya çıkanların, “Ben Allah'tan haber alıyorum, ben de peygamberim!” diyenlerin hepsi yalancıdır. Bu sözleri boş iddiadır, yalandır ve büyük bir suçtur. Peygamber Efendimiz SA hadis-i şeriflerinde buyurmuş ki:³

² Buhârî, *Sahîh*, c.III, s.1273, no:3268; Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1471, no:1842; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.297, no:7947; Beyhakî, *Sünenü'l- Kübrâ*, c.VIII, s.144, no:16325; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.318, no:3274; Ebû Hüreyre RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.499, no:2219; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.499, no:4252; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.278, no:22448; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.220, no:7238; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.496, no:8390; Beyhakî, *Sünenü'l- Kübrâ*, c.IX, s.181, no:18398; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.200, no:8397; Sevban RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.1870, no:2404; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.641, no:3731; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.45, no:121; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.177, no:1532; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.15, no:6643; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.29, no:209; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.148, no:334; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.I, s.285, no:344; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.276, no:1065; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*, c.V, s.405, no:9745; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.366, no:32078; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.44, no:8138; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1359, no:4077; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.580, no:8620; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.146, no:7644; Ebû Ümâme el-Bâhilî RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.396, no:23406; Taberânî, *Mu'cemü'l- Kebîr*, c.III, s.169, no:3026; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.327, no:5450; Huzeyfe RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.172, no:6606; Abdullah ibn-i Amr RA'dan. Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.32, no:11290; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.18, no:12341; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.184, no:4087; Hâlid ibn-i Zeyd Ebû Eyyûb el-Ensârî RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.296, no:4248; Hz. Ali RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.195, no:6788; Fâtıma bint-i Kays RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIV, s.147, no:389; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.44, no:8143; Esmâ bint-i Umeys RA'dan.

إِنَّهُ لَمْ يَكُنْ نَبِيًّا قَبْلِي إِلَّا حَذَرَ أُمَّتِهِ الدَّجَالَ

(طب. عن سفينة)

RE.140/11 (*Innehû lem yekûn nebiyyûn kablî illâ hazere ümmetehü'd-deccâl*)
“Eski peygamberlerden hiç bir peygamber yoktur ki, Deccal’ın çıkacağını ümmetine bildirmesin, Deccal’dan müteyakkız olmalarını ikaz etmesin... Her peygamber, ‘Aman Deccal çıkarsa, gözünüzü açın! Deccal’ın aldatmalarına kanmayın!’ buyurmuştur. Ben de sizi ikaz ediyorum: ‘Deccal muhakkak çıkacaktır. Onun vasıfları şöyledir, şöyledir...’ diye ümmetini ikaz etmiştir.”

Asıl Deccal çıkmazdan önce, ümmetim içinden yalancılar çıkacaktır. Otuza yakın veya daha fazla... Bu hususta Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁴

³ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.221, no:21979; Taberânî, *Mu’cemü’l- Kebîr*, c.VII, s.84, no:6445; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XV, s.137, no:28634; Rûyânî, *Müsned*, c.II, s.280, no: 651; Sefine RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.79, no:11769; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.184, no:6781; Abdullah ibn-i Mugaffel RA’dan. Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.481, no:4259; Fâtıma bint-i Kays RA’dan.

İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.II, s.595; *Müsnedü’l-Hâris*, c.III, s.274, no:771; Hz. Aişe RA’dan.

Mecmau’z-Zevâid, c.VII, s.654, no:12517; *Kenzü’l-Ummâl*, c.XIV, s.364, no:38787; *Câmiu’l-Ehâdîs*, c.X, s.71, no:9106.

لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يُبْعَثَ دَجَّالُونَ كَذَّابُونَ
قَرِيبًا مِنْ ثَلَاثِينَ كُلُّهُمْ يَزْعُمُ أَنَّهُ رَسُولُ اللَّهِ

(خ.م.د.ت.حم.حب.ع.عن أبي هريرة)

(*Lâ tekümü's-sâatü hattâ yüb'ase deccâlûne kezzâbûne karîben min selâsîn, küllühüm yez'umu ennehû rasûlü'llâh.*) [Otuza yakın bir takım yalancı Deccallar türeyip, hepsi de Allah'ın Rasûlü olduğunu iddia etmedikçe, kıyamet kopmaz.]

فِي أُمَّتِي كَذَّابُونَ وَدَجَّالُونَ سَبْعَةٌ وَعِشْرُونَ مِنْهُمْ
أَرْبَعَةٌ نِسْوَةٌ وَإِنِّي خَاتَمُ النَّبِيِّينَ لَا نَبِيَّ بَعْدِي

(حم.طب.طس.عن حذيفة)

RE: 324/6 (*Fî ümmetî kezzâbûne ve deccâlûne seb'atün ve işrûn, minhüm erbaatün nisvetin; ve innî hâteme'n-nebiyyîne lâ nebiyye ba'dî.*)⁵ “Ümmetinden yirmi yedi tane yalancı

⁴ Buhârî, *Sahîh*, c.VI, s.2605, no:6704; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2239, no:157; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.524, no:4333; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.498, no:2218; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.236, no:7227; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XV, s.27, no:6651; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.II, s.182, no:993; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.394, no:6511; B ezzâr, *Müsned*, c.II, s.471, no:8889; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.IV, s.268, no:3237; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.33, no:960; Ebû Hüreyre RA'dan.

Câmiu'l-Ehâdîs, c.XVI, s.287, no:16795.

ve Deccal bozuntuları gelecektir. Bunlardan dört tanesi de kadın olacaktır. Halbuki, ben peygamberlerin sonuncusuyum, benden sonra peygamber gelmeyecektir. Bunların sözlerinin hepsi hilâf-ı hakîkattır, yalandır.” diye bildiriyor.

Ama milletin ne Deccal’dan haberi var, ne de dinin aslından, esasından haberi var pek çok kimsenin... Kur’an’ı okumuyorlar. Hadis-i şeriflere sımsıkı sarılmak lâzım; çünkü Kur’an-ı Kerim’in en güzel tefsiri, hadis-i şeriflerle oluşan manzardır. Hadis-i şerifler teferruatı bildirdiği için, hiç kaçamak noktası bırakmaz. Hiç açık kapı, delik, gedik bırakmaz. Her şeyi tam tamir eder, tam anlatır.

Onun için, hadis-i şerif müslümanlığı sahabe müslümanlığıdır. Hadis-i şerifi okuyan kurtulur. Hadis-i şerifi hiçe sayan, arkaya atan, hadis-i şerife yan bakan, “Hadis-i şerif gerekmez, bana Kur’an yeter!” diyen fitnelere uğrar. Deccal’ın fitnesine de uğrar. Aldanır, yanılır, sapıtır, şaşırır; başkasını da sapıttırır, şaşırıttırır.

Böyle şeylerden haberdar olmayan milletler de, yanlış inançlara düşerler, yanlış insanların peşinden koşarlar. Şeytanın oyununa düşerler,

⁵ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.396, no:23406; Taberânî, *Mu’cemü’l- Kebîr*, c.III, s.169, no:3026; Taberânî, *Mu’cemü’l- Evsat*, c.V, s.327, no:5450; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.IV, s.179; Huzeyfe RA’dan.

Mecmau’z-Zevâid, c.VII, s.641, no:12481; *Kenzü’l-Ummâl*, c.XIV, s.217, no:38360;

Câmiu’l-Ehâdis, c.XIV, s.472, no:14757.

akıbetlerini mahvederler, ahiretlerini mahvederler. Akıbetleri hüsrân olur, sonra cehennemde ebediyyen yanarlar.

İnsanlar yanılmasın diye, bu durumlara düşülmesin diye, Peygamber Efendimiz hadis-i şeriflerinde çok ikaz etmiş. Ama eskiden beri, insanların içindeki zâlimler böyle mübarek peygamberleri de öldüre gelmişler. Nice nice sâlih insanları da, hâlen nice ülkelerde hapislere atıp öldüren, sözde İslâm ülkeleri duyuyoruz, görüyoruz. İşte Mısır, işte daha başka ülkeler, Irak... vs. Nice nice zulümler yapıyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi zulmetmekten korusun, kendimiz zâlim olma durumuna düşmeyelim... Zulme uğramaktan da korusun... Câhilâne iş yapmaktan korusun... Câhilâne muameleye mâruz kalmaktan korusun... Ayağımızın kaymasından, yanlış yollara gitmesinden korusun... Kendimizin dalâlete düşmemizden korusun... Başkalarını dalâlete düşürmekten ve başkaları tarafından kandırılmaktan korusun...

Ayağımızı sağlam yere basalım, sırat-ı müstakîmde sapaşğlam, dosdoğru yürüyelim!.. Cenâb-ı Hakk'ın rızasına uygun yaşayalım!.. Kur'an-ı Kerim müslümanı olalım!.. Zamâne müslümanı değil, sahabe müslümanı olalım, asr-ı saadet müslümanı olalım!.. Ehl-i sünnet olalım, ehl-i hadis olalım, hadis-i şeriflere göre yaşayalım!..

Hadis-i şeriflerin bize verdiği altın gibi, mücevher gibi bilgilerden istifade ederek, münakaşaların kesin sonuçlarını bulup, doğru yolda yürüyelim!.. Şaşıranın, şaşırtmak isteyen gayretleri bize zarar vermesin...

Cenâb-ı Hak bizi ve zürriyetimizi, kıyamete kadar bizden gelecek nesilleri sırat-ı müstakîmde yürütsün... Hakkı tutan, hakkı destekleyen, dîn-i mübîn-i İslâm'a en güzel tarzda hizmet edenlerden eylesin...

Kur'an'ı sevmeyi nasîb etsin... Peygamber Efendimiz'i candan sevip, sünnetine sımsıkı sarılıp, ümmetine en güzel hizmetler yapmayı nasîb eylesin... Böylece cennetini, cemâlini nasîb eylesin... Rıdvân-ı ekberine cümlelerinizi, cümlemizi vâsıl eylesin...

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler! İnşâallah, önümüzdeki hafta 62. ayet-i kerimeyi ve devamını anlatırız.

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

08. 06. 1999 - AVUSTRALYA

[Bütün TEFSİR DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü